

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és ünneppnap kivételével) mindennap délután 4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Via Clotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben hához hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétküldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 soros nonpareille sor 40 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 20 fillér.

Visszaélések a községi választói névjegyzések szerkesztésénél.

Multkori cikkünkben rámutattunk azokra a nemkevésbé szemérmetlen mint hallatlan visszaélésekre miket a polgárság legszentebb jogainak kárára követnek el a város házában.

Sulyosbitja a városi hatóságoknak az eljárását, az a nyilvánvaló szándék, hogy mind eme visszaéléseket kizárólag a magyarok és horvátok kárára követik el. Hogy miért teszik azt, főleg magyarokat, csak utalunk arra a közismert tényre, hogy a magyarokat azért rekesztik ki a választók köréből, mert azok nem uszályhordozók az ő gyalázatos és alattomosan irredenta politikájuknak.

Ismeretes, hogy *Martich* Angelo főlszólamlására egy csomó választói jogosultsággal bíró polgárt hagytak ki a községi választói listából.

A városi tanácsos ezen a törvény és statutum ellenes ázsiai ítélete ellen az egyik kiküszöbölt magyar Rosenberg József dr. Tóth Elemér ügyvéd útján felfolyamodással élt saját és kirekesztett társai érdekében. Már magában a városi tanács ítélete melylyel Rosenberg és társainak a listából való törölését elrendelte oly vakmerő törvényszegés és oly hajmeresztő igazságtalanság, hogy megérdemelnek ez urak, hogy azonnal fegyelmi alá helyezzék őket állásukból való azonnali felfüggesztés mellett.

Kimondja a törvény a statutum, hogy az aktiv választói jog gyakorlásához a fiumei illetőség nem kívánatik. Ily értelemben döntött a számtalanszor legfőbb bíróságunk a közigazgatási bíróság.

A városi tanács azonban az autonóm-párt érdekét törvény és statutum felett állónak tekintette és a törvény statutum és döntvény világos rendelkezése ellenére mindazokat a magyarokat és horvátokat kiknek kihagyását kérte *Martich*, törölte a választók névsorából. Mint említettem, Rosenberg Tóth dr. ügyvéd útján felfolyamodással élt a kihagyottak érdekében.

Most jön aztán a városi delegációnak, mint felebbviteli fórumnak, minden képzeletet felülmuló botrányos ítélete.

Kijelenti, hogy Rosenbergnek nem áll jogában mások érdekében reklamációval élni, mert a városi tanács végzése ellen csak az érdekeltek folyamodhatnak fel. De

kijelenti továbbá, hogy maga Rosenberg sem élhet jogorvoslattal még a saját érdekében sem, mert nem fiumei illetőségű.

Már most a nagytekintető város eszejárása szerint **A** nem élhet jogorvoslattal **B** érdekében, mert a sérelmes rendelkezés csak **B**-re vonatkozik. De maga **B** sem élhet jogorvoslattal még a saját érdekében sem, mert nem fiumei illetőségű. Igaz, hogy fején találták a szögét, ilyen nemtelen eszközökkel akár minden magyart kirekeszthetnek a közéletből. A magyaroknak csak egy töredéke államhivatalnok, csak ezek fiumei illetőségűek, míg a többiek nem tartoznak városunk kötelekébe. Azonban ez utóbbiak is bírnak aktiv választói joggal a törvény értelmében. Mi azonban a törvény a városháziaknak! Törvényszegéssel kiküszöböli a magyarokat a városi tanács; a városi delegáció pedig elzárja az utjukat, hogy még fáradságos jogorvoslatok után se jöhessenek be azok közé, kik a város sorsa felett rendelkeznek. Persze félnek a tisztességes elemektől.

Nem az érint fájdalmasan minket magyarokat, hogy a város mostoháiban bán el velünk, mint akár egy tegnap bevándorolt idegen honpolgárral; hanem az hogy **ezek a törvényszegők és jogfosztók a magyar kormány jóvoltából még mindig zsíros állásaikban ülnek**, a helyett hogy azonnali *felfüggesztésük mellett fegyelmi vizsgálat* alatt állanának.

Szeretnők tudni, hogy mily elbánásban részesülnének *Németországban* a lengyelek, ha ily törvényszegéseket követnének el a németység érdekeinek kárára.

A városháziak még több és nem kisebb visszaéléseire fogunk még rámutatni következő cikkünkben, majd meglátjuk aztán, hogy akad-e még mindig magyar ember a ki szemet hunyva e sok gasság előtt. továbbra is segéd kezét nyújt nekik.

A szerb határozat és a szerb kivétel. A szerb sajtó nemrég elárastotta a világot azzal a hírrel, hogy a mostani határozat, nem sujtja közgazdasági érdekeit oly sulyosan, mint azt a bécsi külügyi hivatal híreszteli. Tudatta, hogy állattenyészése számára új kiviteli piacot teremtett Olasz- és Franciaországban és hogy ezeken a piacokon szarvasmarhát métermázsánként 77 koronáért sikerült elhelyeznie. Híleles forrásból értesülünk, hogy a genuai piacon tényleg elhelyeztek nagymennyiségű vágómarhát, azonban nem 77, hanem 70 koronáért. Fenti ár azonban *ab genua* értendő; ha már most hozzászámítjuk a szokásos 2

százalék levonást, majd a szállítási költség, a szerb marhakereskedőknek alig marad 50 korona tisztán métermázsánként. Ilyen árak mellett azonban a szerb állattenyészés, ha csak a külügyminiszternek most beállott bukása következtében a határozat fel nem lesz oldva, a miben nagyon reménykednek a belgrádi körök, sulyos válságnak néz eléjbe.

L'eterna e dolorosa questione.

La relazione sulla seduta che la delegazione tenne ieri a mezzogiorno non apre certo il cuore alla speranza che la questione dell'ospedale sarà così sollecitamente risolta, come richiede l'urgentissimo bisogno. Noi forse abbiamo parlato troppo di questo doloroso argomento; ma esso è tale che non ci è lecito nemmeno preoccuparci della cosa più interessante per chi scrive: la soddisfazione dei lettori.

Noi però abbiamo un concetto così elevato dei lettori nostri che siamo certi essi approveranno la nostra insistenza a chiedere un provvedimento senza cui una città civile non può rimanere senza mancare al più santo dei doveri civili, meritandosi anzi la taccia d'inumana.

Malgrado ciò, ad onta di condizioni così insopportabili, alle sofferenze che s'infliggono per inesorabile necessità agli ammalati poveri costretti a domandare ricovero all'ospedale, pur troppo ancora per anni le cose andranno avanti così, e lo spettacolo della parodia del nostro ospedale l'avremo dinanzi agli occhi, inorriditi, angosciati.

Che risulta chiaro, evidente dalla discussione svoltasi nella seduta di ieri della Delegazione? Si confessi l'errore, noi diremo addirittura la colpa di non avere compreso nei lavori da farsi col prestito di 20 milioni che si decise di contrarre, la costruzione di un nuovo ospedale.

E' qualche cosa che fa fremere. Una città civile vuole contrarre un prestito di 20 milioni; manca di un ospedale rispondente al bisogno, alle esigenze dei tempi, a quelli soprattutto della umanità meno sensibile, ben inferiore al concetto di un largo altruismo che si afferma dominatore della società, e fra le opere che si propone a compiere non comprende la costruzione di un nuovo ospedale.

Ma ora apprendiamo una cosa proprio strabiliante. Non solo è escluso che si possa coprire la spesa per la costruzione dell'ospedale a danno degli altri disegni che mediante la contrazione del prestito ci si è proposti di mettere in atto; ma il prestito non pur ritarda, può addirittura può naufragare! E intanto la commissione costituita *ad hoc* dal podestà dichiara che il nuovo ospedale è una necessità imprescindibile a cui si deve sollecitamente soddisfare. Ma questa

necessità era imprescindibile ancora or sono anni parecchi; ma ci si è ostinati per idee grette, decisamente inumane, a non volerlo comprendere.

Dicemmo strabiliante il dubbio che il prestito possa essere contratto? Non è impegnato a ottenerlo il nostro deputato, l'amico intimo di Francesco Kossuth, di Apponyi, di Andrassy, di Daranyi? Che mai, anche la commissione *ad hoc*, anche il magnifico podestà hanno perduta la fiducia sulla potenza e l'efficacia di eloquio del grand'uomo che l'onore degli ungheresi di Fiume, gli interessi dello Stato ungarico e quelli molteplici di Fiume reclamavano imprescindibilmente a deputato, come venne a suo tempo documentato da quel famoso voto la cui interpretazione passerà gloriosa nella storia di Fiume e pel significato psicologico a quella pure del genere umano tutto?

Ma lasciamo questo tedioso argomento, si tratta di ben altro che della megalomania di un uomo che si è spacciato per unico, per onnipotente, e ha trovato centinaia di uomini che si mostrarono pronti a giurare nel suo verbo! Si tratta di una questione ben superiore a quella miserrima di un uomo che comincia già a pagare il fio di una smisurata ambizione, di un'ambizione che ovunque sarebbe considerata follia.

Ritornando alla gravissima questione dell'ospedale, siamo lieti di poter almeno sperare che essa in qualche modo sia avviata ad una soluzione. Bisogna si rinunciare al pensiero di una soluzione sollecita, così come richiede l'urgenza gravissima del bisogno; ma una soluzione fra qualche anno pur si avrà. Lo affermiamo così recisamente, perché abbiamo grande fiducia nell'opera della Cassa comunale di risparmio, la vera provvidenza della nostra città.

Il patrio istituto, di cui Fiume può andare giustamente orgogliosa, acquisterà il fondo Rolland che persone competentissime dichiarano adatto allo scopo, e si renderà sommamente benemerita della patria che toglierà dall'umiliante sconforto di dover esser crudele verso gli ammalati. Il presidente della Cassa comunale di risparmio ha detto parole che rassicurano, e si può considerare già fatto compiuto l'acquisto del fondo suaccennato tanto più che, prescindendo dalla costruzione dell'ospedale, riuscirebbe vantaggioso. Non possiamo in nessun modo immaginare che la direzione della Cassa comunale di risparmio risponda con un rifiuto alle premure del podestà perché essa aderisca al desiderio della Rappresentanza, così vivamente espresso dalla Delegazione nella sua seduta di ieri.

Acquistato il fondo, a noi pare che la costruzione dell'ospedale non riuscirebbe difficile, poichè si potrebbe contrarre all'uopo un prestito garantendolo coi fondi appartenenti all'ospedale esistente, fondi

che abbiamo udito dichiarare di grande valore. Nella disperata situazione in cui per questo riguardo la nostra città si trova, è pur di qualche conforto il pensiero che, se non subito, se non in breve, pur questo benedetto ospedale nuovo lo avremo.

Senonchè fa pur d'uopo provvedere in qualche modo allo sfollamento dell'ospedale. Se la nuova casa di ricovero fosse già pronta, ci si potrebbe giovare della presente casa di ricovero. Casa certo non adatta all'uopo, ma sarebbe sempre un vantaggio per gli ammalati che non si troverebbero almeno l'uno addosso all'altro, l'uno all'altro non sarebbero di tanta oppressione; non si toglierebbero a vicenda l'aria necessaria.

E qui non ci possiamo trattenere di esporre una ben pensata osservazione. Come procedono lenti i lavori del Comune. Sono già oltre due anni che si è dato mano alla costruzione della casa dei poveri che si deve alla filantropica e patriottica munificenza dei fratelli signori Branchetta, e appena nel prossimo aprile essa sarà compiuta. E dire che il palazzo di giustizia, la cui costruzione è cominciata più tardi, è sede già da mesi del Tribunale e degli altri uffici annessi. Non sarebbe possibile collocare sin d'ora nella nuova casa, come che sia, i poveri, rimandando la solenne inaugurazione all'aprile p. v., e acconciare al meglio la presente casa allo scopo suindicato?

Si è atteso che da tutte le parti venisse l'acqua alla gola per muoversi a provvedere. Si ripari agli errori com'è possibile, ma non si lascino le cose nello stato in cui si trovano; sarebbe troppa offesa ad ogni dovere civile ed umano. Soprattutto non si cerchino pretesti per non fare nulla che sarebbe proprio un delitto.

A kiegyezés. Az osztrák szakbizottság tagjai a jövő héten kedden újra Budapestre jönnek, hogy a magyar szakbizottság tagjaival a magyar-osztrák kiegyezés dolgában való tárgyalást folytassák. Valószínű, hogy a még függőben maradt részletkérdéseket most elintézik.

Az új francia kormány. A legutóbbi jelentések szerint a francia kormány a következőképpen fog megalakulni: *Clemenceau* miniszterelnökség és belügy, *Guyot Dessaigne* igazságügy, *Briand* közoktatásügy, *Millerand* külügy, *Piquart* hadügy, *Thomson* tengerészet, *Cailloux* pénzügy, *Barthou* közmunkaügy, *Domergue* kereskedelem, *Ruau* földmívelés, *Pichon* gyarmatügy, *Viviani* munkásügy.

A külügyi válság.

— Saját tudósítónktól. —

A tegnapi nappal a külügyi válság tetőpontjára ért. A tegnapi kihágások, bő táplálékot nyújtanak a legkülönböző találgatásoknak.

Eddig kihallgatáson fogadta a király *Aerenthal* báró pétervári és *Szögyény Marich* berlini nagykövetét. Valószínűnek tartják még *Szécheny gróf* római nagykövet közeli meghívását is.

Mensdorff jelölése.

Mensdorff gróf jelöltsége teljesen háttérbe szorult; ezt a berlini udvar befolyásának tudják be, hol nem szívesen látnák a külügy vezetését

egy prononszirozott anglofil kezében.

Pedig bizonyos körökben sok reményt fűztek *Mensdorff* grófhoz azon oknál fogva, hogy *Aponyi* sógora. Azt remélték, hogy ennek révén a magyar delegációknak szimpátiával fogják fogadni.

Szögyény-Marich jelölése.

Magyar politikai és kormánykörökben legszívesebben látnák *Szögyényt* a külügyi székben. *Szögyény* érdekében latba vetette minden befolyását a berlini udvar is, a hol a nagykövet perszóna gratisszima. Nagy ellenzéssel találkozik azonban az ő jelölése a bécsi körökben, a hol tudni sem akarnak arról, hogy a közös tárcák közül kettő jusson magyar embernek. Másfelől pedig, minthogy a berlini udvar kedvéért elállottak *Mensdorff* jelölésétől, természetesnek találják, hogy annyival viszont tartozik a király *Edvárd* angol királynak, hogy nem ruhazza a külügy vezetését a berlini udvar kezébe.

Aerenthal jelölése.

Ugy a pesti, mint a bécsi politikai körökben azt tartják, hogy a jelen pillanatban előtérben áll *Aerenthal* legközelebbi kinevezése. *Aerenthal* kinevezése ellen leginkább a lemondott külügyminiszter gróf *Goluchowszki* áskálódik.

Már évekkkel ezelőtt intrikált ellene és mint olyan embert, a kit az örökének átvételére hivatottnak tartott már rég szeretne volna skartba helyezni. *Aerenthal* azonban, különösen *Ferenc Ferdinánd* trónörökös fentálló szoros jó viszonya segítségével sikerült a veszélyt elhárítani. *Goluchowszki* és közte az ellenséges viszony akkor vette kezdetét, midőn *Aerenthal* figyelmeztette a külügyminisztert, hogy Oroszországból Montenegró és Albániába már régóta nagy mérvű fegyver csempészetet folytatnak. A külügyminiszter, a ki mint már köztudomású, minden ilyen dolgokról csak elkésve sőt gyakran csak az újságok-vez tudomást, azt felelte a nagykövetnek, hogy ő csak törődjék az oroszországi dolgokkal és ne ártsa be magát oly ügyekbe mikhez semmi köze.

Ezt egy udvari bál alkalmával szövezték a király előtt. És akkor *Goluchowszki* pozíciója nagyon megingott. De a szívós lengyel nem bukott meg. Azóta a viszony a két diplomata között a legfeszültebb. Bécsi körökben azt hiszik, hogy *Aerenthal* külügyminisztersége Magyarországon szíves fogadtatásra találna már azon oknál fogva is, hogy házassága révén több főrangú magyar családdal rokon, illetve sógorsági viszonyban áll. Ismeretes, hogy öt évvel ezelőtt *Aerenthal* elvette *Széchenyi* Gyula volt miniszter Paula leányát.

A „Pester Lloyd“-nak jelentik jól informált udvari körökből, hogy *Aerenthal* báróak legközelebbi külügyminiszterre leendő kinevezése már befejezett tény.

Ebből az alkalomból alkalomszerűnek tartjuk a leendő külügyminiszter életét és pályafutását néhány sorban megismertetni.

Aerenthal báró a cseh arisztokráciához tartozik. Apja *Aerenthal* Alajos évek óta vezére volt a cseh nagy birtokos parlamenti pártnak.

Ebben a milióban töltötte a külügyminiszter ifju éveit. Jogi tanulmányai befejezése után külügyi szolgálatba lépett.

Kálnoky gróf, az akkori külügyminiszter, felismerte benne a tehetséges diplomatát és hamarosan maga mellé vette titkári minőségben. *Aerenthal* teljes mérvben megnyerte a külügyminiszter bizalmát, a ki nem használta őt — dacára ifju korának — a rendes fogalmazási munkához, hanem beavatva őt a külpolitika összes fázisaiba, meghitt tanácsadójává tette. Ennek köszönhetőe *Aerenthal*, hogy a külső politika terén kiváló ismeretekre tett szert. 1888-ban kinevezték Szentpétervárra követségi tanácsossá, 1895-ben bucaresti követté. 1896-ban pedig szentpétervári nagykövetté. A hol mai napig is működik.

Nem esekély az érdeme a monarchia és az orosz kormány között a Balkán területét egyezség létrejötte tekintetében. A műrzsztégi program, melynek megalkotásában szintén nagy része volt, azonban — mint ismeretes — nem sok eredménnyel. *Goluchowszkinál* nem állott kegyben, mint olyan ember, mely veszedelmes lehetett reája nézve. Gyakran intrikált is ellene, de nem sikerült menesztenie úgy a mint ezt több jeles emberrel megtette, kiknek kilátásai lehettek örökére.

A sajtó véleménye.

A bécsi lapok és ezek révén a német újságok, *Goluchowszki* bukását magyar diadalnak tudják be. Felháborodva tárgyalják, hogy a monarchia egysége már annyira meglazult, hogy a magyarok önkényesen közös minisztereket kreálnak és buktatnak. A *Börsen Courier* írja:

A *Goluchowszki* állása ellen intézett támadással a magyar függetlenségi párt először kísérlette meg, hogy befolyását a közös ügyekre is kiterjessze. Az imént elért siker hatalmának tudatát még növelte és felbátorította arra, hogy a megkezdett uton tovább haladjon. Nemsokára Ausztria-Magyarországon már csak magyar közös ügyekről lehet majd beszélni. *Goluchowszki* bukásának ez a legaggasztóbb momentuma.

Bár csak így volna; de ezt se mi, de még ők sem hiszik el. A bécsi lapok ügyes taktikával *Goluchowszki* bukását teljesen a magyarok terhére akarják írni. Elfelelték talán, hogy nemrég a sok külügyi fiaskó következtében, mennyire követelték ők is *Goluchowszki* eltávolítását. Szeretnék Bécsbe talán ezt is nemzeti engedménynek betudni, a mely alapon aztán újabb érvágást intézhetnek zsebeink ellen.

A szerb és bolgár sajtó egyhangul nagy örömmel tárgyalja *Goluchowszki* távozását.

Az olasz sajtó is örömmel veszi tudomásul *Goluchowszki* távozását, mert azt reméli, hogy *Goluchowszki* távozásával azok a félreértések, mik az utóbbi két évben úgy elidegenítették egymástól a két hatalmat, meg fognak szünni.

HIREK.

— **Ludvigh Gyula államtitkár.** A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Ludvigh* Gyula belső titkos tanácsosomnak, a magyar államasutak igazgatósága elnökének, az államtitkári címet és jelleget adományozom. Kelt Bécsben, 1906. évi október hónap 17-én. *Ferenc József* s. k., *Kossuth* Ferenc s. k.

Ludvigh Gyula ma délelőtt megjelent a képviselőházban, a hol fölkereste *Kossuth* Ferenc minisztert és új méltóságában tisztelgett nála.

— **Merénylet a spanyol király ellen.** Madridból jelentik: A főváros közelében lévő *La Rosa* mellett több automobil az

országuton kifeszített drótkötélnek ment neki, melynek következtében a kocsi fölborult és az utasok kiestek belőlük. Általánosan azt hiszik, hogy a király ellen, a kinek abban az időben Madridba kellett volna visszatérnie, merényletet akartak elkövetni. Hír szerint az automobil-utasokra revolverlövéseket is tettek.

— **Az „Ultonia“ megérkezése.** Az „Ultonia“ amerikai kivándorlókat szállító gőzös tegnap este érkezett meg kikötőnkbe. A hajó mintegy 1900 kivándorlóval csütörtökön fog New-Yorkba indulni.

— **A leánykereskedés ellen.** Párisból jelentik, hogy ma nyitották meg a leánykereskedés ellen egybehívott nemzetközi kongresszust. A megnyitáson Magyarországot *Vay Péter* gróf, *Vámbéry* Ruszten dr., *Angyal* dr. és *Szilágyi* Artur *Károly* dr. képviselték. *Vay* gróf érdekesen ismertette Magyarország álláspontját, utána pedig az angol és az osztrák delegátus tett jelentést a hazájukban megindult mozgalom állásáról és az életbe léptetett intézkedésekről. A német kiküldött indítványára elfogadtak több határozati javaslatot, a melyek a nemzetközi megegyezés hasznos voltáról szólnak és a nemzetközi bizottság és az egyes hatóságok között élénkíteni akarják az összeköttetést.

— **Megégett halott.** Florencből jelentik, hogy ott egy fölrvatalozott halott csecsemő koporsó díszet tűzet fogott, pillanat alatt a kis tetem lángban állott. Ekkor vérfagyasztó jelenet történt, a fájdalomtól eszt veszített anya oda rohant a koporsóhoz, kiragadta a lángokkal borított csecsemőt és keblére öelve azt kirohant véle a szabadba. Az égési sebekkel borított anyától csak akkor birták elvenni halott gyermekét midőn az eszméletlenül esett össze.

— **Eloptak 120,000 portoriko szivart.** Prága mellett egy kóbor cigány csoport megtámadott és feltört egy vasúti kocsi, melyből 120,000 portorikót lopott el. A tetteseket még nem sikerült elfogni.

— **Hamis huszkoronások.** Néhány nap óta városunkban hamis huszkoronások kerülnek forgalomba. Ezek a hamisítványok könnyen felismerhetők. A valódiaktól abban különböznek, hogy vörös rajzuk sárgába játszik, a szám nyomása pedig halavány és elmosódott.

— **A Fiumei Magyar Dalos Kör.** legutóbbi tisztújítási választásának eredménye a következő:

Alelnök: *Hesz* Ferenc, titkár: *Völgyi* László, pénztáros: *Békei* Ignác, gazda: *Bató* László, zászlótartó: *Sóváry* Béla, Választmányi tagok: *Balázs* Gyula, *Balázs* Simon, *Kell* Rikárd, *Serafin* Aurél, *Steiner* Károly, *Zielinsky* Ferenc a pártoló tagok részéről. Dr. *Benedikt* Sámuel, *Heinrich* Alfréd, *Joanovich* Tivadar, *Lágl* Frigyes, *Lévai* Zoltán, *Lendvai* Dezső a működő tagok részéről.

A Fenice szinkörben tegnap este az olasz Lombardo társulat a „Stiatrice“ III-ik felvonásának jól sikerült előadása után a „Storia d'un pierrot“ (egy pierrot története) című némajátékot hozta színre.

Kifogásoljuk a színházi vezetőség azon eljárását, hogy színlapjait és jelentéseit a magyar nyelv mellőzésével csak olaszul adja ki. Pedig példát vehetne az időnként itt szerepelni szokott magyar társulatoktól, kik jelentéseiket mindig magyarul és olaszul teszik közzé.

Igy történt azután, hogy az elég kis számu közönség köréből jóformán teljesen hiányzott a magyar elem, dacára, hogy a „Storia d'un pierrot“ némajáték mit egy arabus is végig nézhet élvezettel.

Az előadás különben jól sikerült, a szereplőket csak dicséret illetheti. Kíváncsian megértették a publikummal mimikájuk segítségével a darab lényegét. Di-

cséret illeti őket azért, hogy a némajátékoknál gyakori groteszk túlzásoktól tartózkodtak.

— **Apró hírek.** A **Lutin katasztrófa**. Bisertából jelentik, hogy a „Lutin“ kiemelésére szolgáló láncok szállítását ma befejezték. A láncokat ma a „Lutin“ alá helyezték el. A hajó előreszérére is láncot alkalmaztak. A munkások legnagyobb részét a dán mentőhajók legénysége végzi. — Hir szerint a katasztrófát Fépoux-nak, a hajó parancsnokának hibás eljárása okozta. Fépoux ugyanis az utóbbi időben ópiumivásra adta magát, ami alighanem befolyással volt agyműködésére. Valószínűleg ő hagyta nyitva a hajó ajtaját, úgy, hogy a víz betódulhatott. Bisertából jelentik, hogy a kedvező időjárás mellett a mentési munkások szépen haladnak előre. A „Ciklope“ vontatógőzös reggel nyolc óra óta azon dolgozik, hogy a hajó kiemeléséhez szükséges dokkot elkészítse.

Nemzetközi és keresztény szociálisták harca. Eszékéről jelentik, hogy ott tegnap viharos népgyűlés folyt le. A keresztény szociálisták által bejelentett gyűlésen megjelentek a nemzetközi szociálisták is akik inzultáltak a keresztény szociálisták vezetőire, Becker zágrábi káplánt és ennek kíséretét, Lorkovicsot, mire a keresztényszociálisták a rendőrség védelme alatt elhagyták a gyűlés színhelyét. Korac zágrábi nemzetközi szociálista hevesen kikelt a keresztény szociálisták ellen és védelmébe vette a zsidókat a keresztény szociálisták támadásaival szemben. A keresztény szociálista Safar Zágrábból antiszemita beszédet tartott, ami arra bírta Bozics rendőrfőnököt, hogy a szónokot figyelmeztesse, hogy nem tűr meg elismert vallás elleni izgatást. Miután Korac még megcáfolni igyekezett az előtte szólót, mire a gyűlés rendben véget ért.

Lueger állapota. Bécsből jelentik, hogy Lueger polgármester állapota az utóbbi napokban rosszabbodott; csütörtök óta csaknem mindennap injekciókat kap vesefájdalmainak csillapítására. Tegnap ismét sürgősen a beteghez hívták Hoche-neg tanárt.

Vasuti katasztrófa. Turinból jelentik, hogy egy személyvonat, amelynek Mondane állomásból 8 óra 55 perckor kellett volna a collegnoi pályaudvarba érkeznie, összeütközött egy tehervonattal. Hir szerint egy vasuti alkalmazott életét vesztette, egy másik súlyosan megsebesült és kórházba szállítás közben meghalt. Tizenötön megsebesültek, közülük egy súlyosan. Egy harmadosztályú kocsi, valamint a posta és teherkocsi jelentékenyen megsérült.

Dr. Feles-féle Stomatin a fogakat néhány napi használat után hó fehérre tisztítja. E *magyar gyártmány* kapható minden drogeriában és gyógyszerárban.

— **Festőiskola.** Hevesy Pál festőművész Via Caserma 5. szám allati műtermében festőiskolát nyit. Beiratkozói naponként 4—5 óra közt lehet. — Képeit egyben művásárlók figyelmébe ajánljuk

Dr. Keszthelyi Péter Szusákon lakik a 68. számú Ruzsics-féle házban. Telefonszám 499. Rendel délelőtt 11-től 12 és félóraig és délután 2—4-ig.

TÁVIRATOK.

A Ház ülése.

Budapest, okt. 24. A képviselőház mai ülését *Justh* Gyula elnök d. e. 10 órakor nyitotta meg.

Az elnöki előterjesztések után napirendre került az oláhigányok letelepítéséről szóló törvényjavaslat. A javaslat kidolgozására bizottságot küldenek ki. A javaslathoz hozzászólt Lázár Zakariás és Kelemen képviselők. Előbbi kettő nem fogadja el a javaslatot. Utóbbi hozzájárul a javaslathoz. Az ülés

d. u. 1 órakor még folyik. Több interpelláció várható még, köztük legérdekesebbnek ígérkezik Lengyel Zoltán interpellációja, a ki a román határon történt magyar sérelem és magyargyalás tárgyában fog kérdést intézni a belügyminiszterhez.

Küldöttségek a pénzügyminiszternél.

Budapest, okt. 24. Ma délelőtt két küldöttség járt a pénzügyminiszternél, az egyik Szusákról, a másik Ogulinból. A szusáki a pénzügyigazgatóság áthelyezését Ogulinból Szusákra kérte, az ogulini pedig azt, hogy a pénzügyigazgatóság maradjon meg jelenlegi székhelyén, Ogulinban. A pénzügyminiszter egyszerre fogadta mind a két bizottságot és megígérte nekik, hogy méltányosan fog eljárni.

Képviselők afférja.

Budapest, okt. 24. Hodzsa Milán nemzetiségi képviselő a mai képviselőházi ülés folyamán szóba hozta a székely erdőpanamát. Bezzadének egy részét Nagy György képviselő magára nézve sértőnek találta és ezért provokálta Hodzsát. Az ügy békés elintézését nyert, mert Hodzsa magyarázatokkal szolgált.

Wekerle nem megy Bécsbe.

Budapest, okt. 24. A képviselőházban ma az a hír terjedt el, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök kedden vagy szerdán Bécsbe megy a külügyminiszterium vélsága dolgában. Ezt jelentette nekünk tudósítónk tegnap. Tudósítónk illetékes helyen kérdést tett erről és azt a felvilágosítást kapta, hogy a miniszterelnök ezen a héten nem megy Bécsbe.

Rákóczi és a közös hadsereg.

Budapest, okt. 24. A f. hó 28-án lezajló Rákóczi-ünnepélyek alkalmából megtiltották a budapesti és kassai helyőrség tisztikarának az ünnepélyen való részvételét.

Beck gróf Berlinben.

Berlin, okt. 24. Tegnap délben *Beck* vezérkari főnök ide érkezett. Az állomáson *Moltke* vezérkari főnök két tiszt kíséretében és a 19. ezred küldöttségének az élén fogadta.

Beck gróf a Hotel Bristolban szállott meg, hol a császár külön lakosztályt rendezett be számára. Tegnap este *Moltke* ebédet adott osztrák kollégája tiszteletére.

Ma délben a császár külön kihallgatáson fogadta *Beck* gróft. Ma este udvari ebéd lesz *Beck* tiszteletére, hova hivatalosak a polgári és katonai méltóságok.

Stösselt kilökték a hadseregből.

Szt.-Pétervár, okt. 24. *Stössel* generálist egyenruhájától és nyugdíjától megfosztva törölték a hadsereg kötelékéből.

Beck gárda-kapitány.

Bécs, okt. 24. Jelentik, hogy a király *Beck* gróft az arcier gárda kapitányává nevezte ki.

Zsarolásért elítélt gróf.

Lemberg, okt. 24. Az ottani törvényszék *Zielinski* gróf dezertált orosz katonatisztet zsarolásért hat havi börtönrre, nemessége elvesztésére és Ausztriából való kiutasításra ítélte. A gróf úgy követte el zsarolását, hogy megfenyegette *Russotyi* gróft azzal, hogy ha nem ad 400 koronát orosz forradalmi célokra, úgy megöli őt nála lakó anyjával együtt.

Hogyan rendezik a „pogromot“.

Szebasztopol, okt. 24. A napokban a mint egy dragonyos ezred haladt át a város egyik utcáján, egy merénylő revolver lövéseket tett a katonaságra. A merénylő kihallgatásakor kiderült, hogy az egy titkos rendőr és hogy a merénylővel egy újabb katonai „pogromot“ akart előidézni. Felbujtói még ismeretlenek.

Az új francia miniszterium.

Páris, okt. 24. Tegnap este tartotta az új miniszterium első érdemleges ülését.

Lacroi kivételével az egész miniszterium megjelent. Akik aztán *Clémenceau* elnöksége alatt végleg megállapodtak a kinevezendő államtitkárok személyében. Elhatározták továbbá, hogy egy új munkaügyi miniszteriumot állítanak fel. Ez az új miniszterium csak 60,000 frankkal azaz a miniszter fizetésével terheli meg a budgetet, mert a személyzetet azon miniszteriumok kebeléből veszik át, kik eddig ennek a reszortnak teendőit vezették.

Parlamento ungarico.

Budapest, 24. Camera dei deputati. Il presidente *Justh* apre la seduta alle 10. Fatte alcune comunicazioni del presidente, comincia la discussione sulla proposta di rendere stabile il domicilio degli zingheri. Fu eletta una commissione la quale ha l'incarico di preparare il relativo disegno di legge. Parlarono sulla questione i deputati *Lazar*, *Zakariás* e *Kelemen*. I due primi non approvano che si faccia il disegno di legge, il terzo lo approva.

La seduta continua. Si attendono ancora parecchie interpellanze, la più interessante delle quali sarà quella di *Zoltan Lengyel* sull'offesa fatta a cittadini ungarici ai confini della Rumenia.

Due deputazioni croate dal ministro delle finanze.

Budapest, 24. Due deputazioni, una di *Sussak*, l'altra di *Ogulin* sono qui giunte per chiedere al ministro delle finanze, la prima che la direzione delle finanze sia trasferita a *Sussak*, la seconda che rimanga a *Ogulin*. Il ministro ricevette le due deputazioni contemporaneamente, e rispose loro che procederà secondo diritto e giustizia.

Rakoczi e l'esercito comun.

Budapest, 24. In occasione delle feste per rendere omaggio alla memoria di *Rakoczi*, fu proibito alle guarnigioni dell'esercito comune di Budapest e Kassa di prendervi parte.

Il generale Stössel espulso dall'esercito.

Pietroburgo, 24. Il generale *Stössel*, difensore di Porto Arturo, fu cancellato dalle liste dell'esercito, con perdita del diritto a portare l'uniforme e alla pensione.

Beck capitano della guardia del Corpo.

Vienna, 24. Si assicura che il Re ha nominato il conte *Beck* a capitano della guardia degli Arcieri.

Aehrenthal ministro degli esteri?

Vienna, 23. L'Imperatore ha ricevuto stamane alle 11 l'ambasciatore barone *Aehrenthal*. L'udienza è durata fino alle 1.15. L'*Aehrenthal* si è recato poi nella cancelleria del gabinetto imperiale.

Sarà chiamato in udienza anche l'ambasciatore a: u. a Berlino de *Szogyeny Marich*.

Budapest, 23. Il „Pester Lloyd“ ha da fonte privata viennese che il barone *Aehrenthal* ha accettato la nomina a ministro degli esteri.

Il conte Beck a Berlino.

Berlino, 24. Ieri a mezzogiorno è arrivato il capo dello stato maggiore dell'esercito austro-ungarico conte *Beck*. Il capo dello stato maggiore germanico conte *Moltke*, con un seguito di 7 ufficiali e alla testa di una deputazione del reggimento di fanteria N. 19 lo attesero alla stazione.

Il conte *Beck* scese all'hotel Bristol, ove l'Imperatore gli fece preparare un appartamento.

Iersera Moltke ha dato un banchetto in onore del suo collega. Oggi a mezzogiorno l'Imperatore *Guglielmo* ha ricevuto il conte *Beck* ad un'udienza speciale. Questa sera ha luogo un banchetto a Corte, a cui sono invitati i capi delle autorità civili e militari.

SÜTÖDE

NEMETZ C.

(Widmár A. utóda)

A t. közönség b. tudomására hozza miszerint Fiumében, via *Andrássy* 2. sz. alatt pék-fióközletet nyitott. Naponta háromszor friss kenyér első minőségű lisztből, ugyszintén mindenféle sütemény.

Megrendelések pontosan házhoz szállíttatnak.

D'affittare

In una villa a *Volosca* e d'affittare un quartiere di 5 stanze, camerino, cucina e terrazza con stupenda vista al mare. Insinuarsi a Fiume, Via *Remai* 1 I. pino.

Kőbányai polgári sör

az „Europa“, „de la Ville“, „Hungaria“ szálloda éttermeiben, a „Magyar vendéglő“, „Città di Pisino“, „Leon d'oro“, „Trattoria alla Bonavia“ és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.

KI AKAR

Sušákra most vagy február 1.-én egy szép, kellemes lakásba (kilátás a tengerre) költözni? Czim a kiadóhivatalba.

SI CERCA

per lo stabilimento tipo-litografico E. Hönic due **ragazze apprendiste**. Presentarsi in:
Via Ciotta 28.

Két tanuló leány

felvétetik, a Hönic E. kő- és könyvnyomdába. Via Ciotta 28.

Építési irnok

(Bauschreiber)

kerestetik, a ki olaszul-németül beszél és ír, azonnali belépésre. Ajánlatok „M. B. G.” alatt Lovrana Postrestant, kéretik.

KERESEK

2 vagy 3 szobás lakást, november 1-ére, esetleg azonnali átvételre is. Cim a kiadóhivatalban.

Hol vesszük a legizlésebb és legolcsóbb ékszereket?

Engelsrath J.-nél

Fiume Adamich-tér és Abbazia, villa Stiglic, szemben a vásárcsarnokkal.

Arany, ezüst, drágakő és régészeti áruk legnagyobb raktára.

Órák, moretti különlegesség, fiumei és abbaziai emlékek.

Legolcsóbb árak.

Saját műterem órák és mindenféle ékszerek javítására, átalakítására és készítésére.

Telefon sz. 758.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

➔ Őszi és téli kelmékben. ➔

Uri és női ruha szövetek.

Flanellek, parkettek.

Kész fehérneműek.

Felöltők, gallérok, palatonok.

Blousok 90 fillértől felfelé. — Trikók, nyakkendők. Fügönyök, asztalszőnyegek, futók, vásznak stb.

A New-York városához címzett Rövid- és divatáru üzletben.

FIUME, Via Andrássy 1 szám.

Magyarok találkozó helye:

a New-York kávéház

a vasuti állomással szemben.

Minden este cigányzenekar hangverseny.

Jó és pontos kiszolgálás.

Jó hangú Cimbalmot legmodernebb Stílusban készítve olcsó áron

Reményi Mihály

➔ Király-utca 58. BUDAPEST Király-utca 58. ➔
mű-hangszer telepén vehet.

Nagy raktára az összes vonó-, fuvó- és ütő hangszereknek. Régi mesterhegedűk vétele és eladása, a legmagasabb áráig. Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kéréndő.

Jutányos áru butorok!

FIUME, Via San Vito 3, 5, 7.

CAMERA RIKÁRD

Stopár G.-cég képviselője. — Fiume.

2 ágy (egy helyre való).....	18.— frt	Egyszerű teljes szobaberendezés, fényes gör. stílus	100.— frt
2 éjjeli szekrény.....	12.— ”	Teljes szobaberendezés, fényes görög stílus, márványdíszszel	125.— ”
2 szekrény (Chiffon).....	26.— ”	Teljes szoba - berendezés, matt, ó-német stílus, márványdíszszel	145.— ”
1 mosdó-szekrény.....	3.20 ”	Konyhakredenc.....	13.— ”
1 asztal.....	3.50 ”	Konyhaszekrény 4 fiókkal	16.— ”
1 tükör.....	1.50 ”	Ágyrugany.....	5.— ”
1 kép.....	2.— ”	Összecsukható vaságy gumimival.....	11.— ”
4 szék.....	3.50 ”		
1 köpő áda.....	—80 ”		
1 törülköző-tartó.....	—80 ”		
teljes szobaberendezés	71.— frt		

➔ Fa-ágy, fényes (egy helyre való) ruganyval 14.—frt. ➔

Alessandro S. Szántó

Via Governo 14 - FIUME - (Corso) Telef. 46.

Higiéniai-, gummiáru-, orvosi és orthopédiai műszer, kötszer, gummi-harisnya, toilette cikk és illatszer üzletét megnyitotta.

Orvosi és orthopédiai műszerek gyorsan és mérsékelt árban javíttatnak.

Ha aperto il suo negozio con grande assortimento

Articoli Igienici, di Gomma, Strumenti Chirurgici ed Ortopedici, Bendaggi, Calze elastiche, Articoli da Toilette, Profumerie, ecc.

Si assumono riparazioni di Strumenti Chirurgici ed Ortopedici.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizetek, toalett-cikkek és szépitőszerek, stb. stb.

➔ Hirdetések felvétetnek a „Fiumei Hirlap“ kiadóhivatalában. (Via Ciotta 28. Telefon 778).

E. HÖNIG

STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO

Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Esegisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi pui recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.